Дискусійна тема

Моніторинг якості навчальних досягнень учнів – 2013: проблеми та виклики

Валерій РЕДЬКО,

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач лабораторії навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України,

Олександр ПАСІЧНИК,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України

Залишилося нез'ясованим питання результатів моніторингу навчальних досягнень учнів 5-х та 10-х класів з іноземних мов загальноосвітніх навчальних закладів України, проведеного в листопаді 2013 року. Зокрема, йдеться про те, хто саме проводив аналіз моніторингу, які зроблено висновки та напрацьовано рекомендації. Можна поставити ще безліч запитань до керівних органів освіти про організацію та цілі цього заходу, що має державне значення. Втім дозволимо висловити власний погляд на порушене питання, не сподіваючись на абсолютну його вичерпність і однозначне сприйняття всіма учасниками, долученими до моніторингу.

Освітня система кожної країни, безперечно, зазнавала будь-коли критики або з метою поліпшення отримувала нові пропозиції та проекти. Реформування школи чи акцентування уваги на прорахунках освітньої політики держави є однією з обговорюваних тем у політичних і широких громадських колах. Тож не випадково, що педагогічну спільноту, батьків та учнів сколихнув ініційований Міністерством освіти і науки України моніторинг якості навчальних досягнень учнів 5-х та 10-х класів з деяких шкільних предметів. З одного боку, хвилювання можна пояснити особливостями сприйняття нового. Тут доречно згадати реакцію батьків на перехід до 12-річної школи, перенесення початку навчання іноземної мови з 5-го класу в 2-й, а згодом – у 1-й клас, їхнє ставлення до профілізації старшого ступеня шкільної освіти тощо. З другого боку, організація моніторингу справді мала певні недоліки. З огляду на це варто без емоцій і надмірної експресивності проаналізувати особливості організації та проведення моніторингу з метою узагальнення цінного досвіду й попередження можливих помилок у майбутньому.

Зазначимо, проведення моніторингів не є новим явищем у педагогіці. У радянські часи також практикувалося написання школярами так званих «міністерських контрольних робіт», проте ні в кого це обурення чи занепокоєння не викликало.

У контексті аналізу проблеми вбачаємо за доцільне насамперед уточнити поняття моніторингу, його завдання та мету проведення. *Моніторинг* у педагогіці прийнято розуміти як діагностично обґрунтовану систему неперервного відстежування ефективності навчання та виховання з метою виявлення його відповідності бажаному чи запланованому результату *[2, с. 193]*. Тож завданням моніторингових досліджень є систематичний збір інформації про об'єкт вивчення з її подальшим аналізом і використанням у педагогічній та управлінській діяльності. Саме тому моніторинг має бути складовою державної освітньої політики, що необхідно закріпити у відповідних нормативних документах, передусім «Законі про освіту», як це зроблено в інших країнах *[7]*.

Водночас у зв'язку з глобалізаційними тенденціями та потребою стандартизувати вимоги щодо якості навчальних досягнень учнів і студентів різних країн освітній моніторинг поступово перестає бути явищем з виключно національним забарвленням. Натомість спостерігається започаткування міжнародних рейтингових програм оцінювання освітніх систем. Серед провідних виокремимо такі: PIRLS (вивчення якості читання та розуміння змісту тексту),

© В.Редько, О.Пасічник, 2014

TIMSS (дослідження якості математичної та природничо-наукової підготовки), PISA (оцінювання знань та вмінь учнів за напрямами «грамотність читання», «математична грамотність», «природничо-наукова грамотність») тощо. Зокрема, PISA – Programme for International Student Assessment – була створена з ініціативи ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) і почала діяти з 2000 р. Якщо в першому моніторингу PISA взяли участь 32 країни, то нині їх кількість зросла до понад 70. Така динаміка засвідчує підвищення авторитету та довіри до міжнародних моніторингових досліджень. Оцінювальні заходи PISA збурюють шквал емоцій та зазнають не меншої критики, ніж вітчизняний моніторинг – 2013. Основний аргумент: PISA оцінює не рівень засвоєння шкільної програми, а здатність учнів раціонально та оптимально враховувати свій життєвий досвід і свої можливості та ефективно ними управляти, що відображається у логіці власних дій. Тобто те, задля чого функціонує система освіти. Малоймовірно, що в житті дітям доведеться мати справу з вирішенням лише стандартних проблем, які вивчаються у межах певної предметної галузі в школі. Здебільшого критика лунає з тих країн, освітні системи яких за результатами моніторингу посідають останні місця в рейтингу та потребують суттєвого вдосконалення.

Отже, пріоритетною метою міжнародних оцінювальних заходів є виявлення якості людського капіталу як одного з найважливіших чинників економічного розвитку окремої держави. Як зазначають фахівці у галузі оцінювання якості освіти, за результатами моніторингів можна робити прогноз щодо розвитку конкретної держави: це буде інноваційний розвиток чи вона займе свою нішу сировинного придатка для більш розвинених країн.

У зв'язку з цим вважаємо за необхідне розглядати цілі та результати проведеного в Україні моніторингу – 2013 з урахуванням особливостей діяльності міжнародних рейтингових програм. Так, конструювання тестів для моніторингу відбувалося відповідно до вимог чинних навчальних програм та освітніх стандартів. За результатами отриманих даних планувалося виявити поточний стан системи освіти з огляду на відповідність якості навчальних досягнень учнів чинним освітнім стандартам та окреслити напрями її вдосконалення, зокрема засобів навчання, що доцільно використовувати з метою забезпечення позитивних змін. Тому сформульоване перед авторськими колективами завдання передбачало врахування у змісті тестів відповідних змістових ліній стандарту. Щодо іноземної мови – це мовленнєва, мовна, соціокультурна та стратегічна.

Водночас обидва моніторинги (вітчизняний та PISA) передбачають вимірювання функціональної грамотності, тобто вміння застосовувати отримані знання для задоволення життєвих потреб. Зазначимо, термін «*функціональна грамотність*» був запроваджений ЮНЕСКО в 1957 р. *[6, с. 4]*. Ним визначається здатність особистості до взаємодії з соціумом, тобто такий рівень грамотності, який дає їй змогу адаптуватися до динамічних умов сучасного життя. На відміну від «*грамотності*» як однієї з усталених характеристик особистості, функціональна грамотність є її ситуативною ознакою і виявляється у здатності виконувати як стандартні, так і нетипові завдання. Поняття «функціональна грамотність» прийнято застосовувати щодо дорослого населення, тоді як дітей молодшого шкільного віку доцільно характеризувати в термінах їх грамотності (Традиційна інтерпретація *грамотності* – це уміння читати, писати та здійснювати арифметичні операції *[там само]*). Моніторинг – 2013 для предметної галузі «іноземні мови» можна вважати оцінюванням саме функціональної грамотності іншомовного читання. *Функціональну грамотність читання* розглядаємо як здатність особи використовувати вміння та навички читання і письма в умовах її активної взаємодії з соціумом. Функціональне читання передбачає пошук інформації для виконання конкретних завдань. Особа має розуміти зміст різножанрових письмових текстів (художні твори, газетні публікації, оголошення тощо), рефлексувати над ним та збирати необхідну інформацію, а також використовувати письмо з метою повідомлення певної інформації співрозмовникам. При цьому важливо зазначити, що нині, з розвитком візуальних засобів транслювання інформації, сприйняття тексту передбачає також вміння використовувати зорові опори для пошуку необхідних даних. Під час функціонального читання застосовуються прийоми переглядового читання (сканування), аналітичного читання (пошук ключової інформації, складання схем графіків за змістом прочитаного тексту тощо) з метою досягнення особистих цілей, розвитку знань і можливостей для активної участі в житті соціуму. У дослідженнях PISA визначається п'ять рівнів функціональної грамотності читання *[6, с. 14]*.

Аналіз зразків цих завдань дає підстави стверджувати, що загалом вони є універсальними та алгоритмічними, крім того, в них відображено принципи доступності та наступності (поступового наростання рівня складності). Така особливість тестів, з одного боку, дає можливість виявити рівень навчальних досягнень учнів (елементарний, базовий, просунутий), а з другого – відстежити ті труднощі – критичні точки, які вони не змогли подолати. Якщо певний тип труднощів є типовим для багатьох учнів, відповідно, постає необхідність проаналізувати особливості організації навчального процесу, його дидактико-методичного забезпечення з метою виявлення та усунення недоліків, що спричиняють відповідні помилки, та здійснити відповідну корекцію навчального процесу.

Окремо зазначимо, що функціональна грамотність читання є необхідною умовою засвоєння учнями змісту практично всіх шкільних навчальних курсів, тому робота щодо підвищення її рівня має бути організована на всіх заняттях, де учням доводиться взаємодіяти з різними текстами як

джерелами інформації. Відповідно, ті типи завдань, що використовуються в моніторингах, мають бути представлені у змісті підручників та в певний спосіб адаптовані до особливостей предметних галузей.

З метою розроблення уніфікованої структури моніторингових тестів для предметної галузі «іноземні мови», яка повною мірою відображала б усі змістові лінії державного стандарту, та уникнення розбіжностей щодо тлумачення окремих тестових положень (видів завдань, їх обсягу, рівня складності) представники груп, які розробляли тести з англійської, німецької, французької та іспанської мов, провели попередні консультації в лабораторії навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України. Під час обговорення враховувалися пропозиції, що спиралися як на вітчизняний, так і зарубіжний досвід створення тестів. Було визначено, що моніторингові завдання з іноземних мов мають бути орієнтовані на перевірку якості сформованості в учнів іншомовного досвіду в читанні як рецептивному та письмі як продуктивному виді мовленнєвої діяльності. Окрім того, передбачалося з'ясувати рівень сформованості мовних навичок і соціокультурних знань учнів.

Зазначимо, хоча зарубіжний досвід конструювання змісту тестових завдань брався до уваги, проте вітчизняний моніторинг не міг повністю дублювати його формат з огляду на таке:

• мета проведення моніторингу – виявити відповідність рівня навчальних досягнень учнів вимогам чинної навчальної програми та державного освітнього стандарту;

• обмежений обсяг часу, відведеного на виконання тесту (45 хв.), об'єктивно унеможливлював надання всіх типів завдань, проте було передбачено поділ їх на репродуктивні та продуктивні, у тому числі на різні рівні складності.

Відповідно до результатів обговорення було вирішено, що тест для 10-го класу матиме такі завдання.

Завдання 1. Читання тексту обсягом 750–1000 символів з метою виявлення вміння добувати основну інформацію з іншомовного автентичного друкованого джерела (ознайомлювальне читання).

Завдання 2. Встановлення відповідностей – із семи оголошень і повідомлень учням пропонувалося визначити п'ять, зміст яких відповідає одному з наведених коментарів (два оголошення зайві). Для цього завдання добиралися типові зразки коротких оголошень і повідомлень, які зазвичай використовуються в іншомовних країнах. Серед них: оголошення про роботу та навчання; повідомлення, що регулюють правила поведінки в громадських місцях тощо.

Завдання 3. Встановлення відповідностей – передбачалося доповнення кожного з шести речень одним із десяти запропонованих фрагментів (чотири з яких зайві) відповідно до його контексту. Це завдання відрізнялося від попереднього тим, що за його допомогою передбачалося перевірити в учнів обсяг країнознавчих і соціокультурних знань, здобутих під час навчання у школі. До таких віднесено: енциклопедичні та фонові знання, країнознавчі знання, знання реалій країни, мова якої вивчається, а також лексику, що відображає культуру країн за допомогою семантики мовних одиниць. Пропонуємо приклад такого завдання в англомовному варіанті:

Тест з англійської мови, 10-й клас
Варіант 4

11. The English say, «My home …	☐ **A** is separated from the continent by the English Channel.
12. The English proverb says, «East or west …	☐ **B** is America's best known soft drink.
13. The UK …	☐ **C** is washed by the Pacific Ocean.
14. An afternoon tea in Britain …	☐ **D** is my castle».
15. The spectacular Niagara Falls …	☐ **E** is to know nothing».
16. An eagle …	☐ **F** home is best».
	☐ **G** is the official symbol of the USA.
	☐ **H** consists of two parts which are separated by Goat Island.
	☐ **I** is the oldest paper in Britain.
	☐ **J** is between 4 and 5 o'clock.

Таблиця 1

Рівні функціональної грамотності читання

Завдання репродуктивної спрямованості	Завдання продуктивної спрямованості
Перший рівень (елементарний) – уміння розуміти і виокремлювати головне в тексті, побудованому в межах знайомої тематики.	*Третій рівень (середній)* – розпізнавання та встановлення відповідності між кількома частинами тексту основі кількох ідей. Тексти цієї категорії передбачають уміння встановлювати зв'язки між словами та фразами на основі відомих знань.
Другий рівень (базовий) – розуміння та виокремлення однієї чи кількох ідей з тексту, який може містити суперечливу інформацію.	*Четвертий рівень (підвищений)* – розуміння значних за обсягом і, відповідно, складних за змістом текстів, де важливими є не лише загальна інформація, а й окремі деталі. При цьому текст може містити суперечливі ідеї та неоднозначні формулювання. Отже, посилюється роль критичного оцінювання.
	П'ятий рівень (високий) – розуміння змісту складних текстів, відтворення, комбінування та аналіз інформації. Необхідно враховувати особливості мови та авторської логіки викладення матеріалу. Після опрацювання такого масиву учень має бути готовий до критичного відтворення та висловлення оцінних суджень щодо змісту запропонованого тексту.

Завдання 4. Використання мови – орієнтоване на визначення рівня сформованості в учнів навчального досвіду адекватно використовувати лексичні та граматичні одиниці у змісті запропонованих речень. Це завдання сконструйоване у вигляді тесту, де із чотирьох запропонованих варіантів відповіді необхідно вибрати той, що відповідає контексту речення.

Завдання 5. Творче завдання, що передбачало перевірку рівня сформованості в учнів іншомовної компетенції у письмі. Відповідно до змісту запропонованої мовленнєвої ситуації необхідно було написати висловлювання у межах вказаного обсягу (50–60 слів), висвітливши в ньому окреслені аспекти. Тематику для таких висловлювань дібрано відповідно до змісту навчальної програми. Вона стосувалася написання листа, оголошення, висловлення власної думки щодо певної проблеми. На виконання цього завдання відводилося 15 хвилин.

Завдання для 5-го класу мали подібну структуру, проте ступінь складності, види завдань та обсяг було визначено відповідно до рівня готовності учнів виконувати. Характерна риса тестів для 5-го класу – збільшення ролі зорових опор, що зумовлено психологічними особливостями сприйняття інформації дітьми цієї вікової категорії та превалювання репродуктивних видів навчальної діяльності. Передбачався такий формат тесту.

Завдання 1. Читання тексту обсягом 600–700 символів, для перевірки розуміння змісту якого учні мали дати відповіді на запитання у форматі «правильно–неправильно». Такий прийом, з одного боку, дає змогу мобілізувати увагу молодших школярів, а з другого – заощадити час, відведений на виконання завдання.

Завдання 2. Встановлення відповідності між трьома запропонованими ілюстраціями та наведеними п'ятьма висловлюваннями, два з яких зайві (ілюструємо англомовний варіант):

Завдання 3. Встановлення відповідностей з метою виявлення в учнів обсягу набутих соціокультурних знань. До кожного з п'яти наведених речень необхідно дібрати одну з чотирьох запропонованих назв соціокультурних реалій, долучивши її до змісту речення.

Завдання 4. Визначення рівня сформованості навчального досвіду адекватно використовувати лексичні та граматичні одиниці у змісті запропонованих речень. Із чотирьох варіантів необхідно вибрати той, що відповідає контексту речення.

Завдання 5. Перевірка рівня сформованості іншомовної компетенції у письмі. Відповідно до змісту наданої ілюстрації необхідно написати висловлювання у межах вказаного обсягу (не більш як 30 слів), висвітливши в ньому запропоновані проблеми.

У процесі обговорення формату тесту було узгоджено доцільність для учнів 5-го класу давати інструкції до завдань рідною, а не іноземною мовою. Такий вибір був мотивований тим, що, на відміну від шкільних підручників, де використовувані іншомовні інструкції до вправ і завдань характеризуються однотипністю та повторюваністю, що адаптує учнів до їх змісту, іншомовні формулювання могли їх дезорієнтувати та призвести до марнування часу, відведеного на виконання тесту. Водночас інструкції до завдань у тесті для 10-го класу сформульовані відповідними іноземними мовами.

Окремі дискусії у процесі роботи над тестами були зумовлені необхідністю внесення деяких інших корективів щодо особливостей їх проведення. Зокрема, запропоновано диференціювати тест для п'ятикласників загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. А також ухвалено: учні неспеціалізованих навчальних закладів не виконуватимуть перше завдання, оскільки, ймовірно, не всі зможуть розв'язати тест за відведений час.

Тест з англійської мови, 5-й клас
Варіант 9

7. ☐

8. ☐

9. ☐

A Oleg has a turtle at home. It is small, eats little and sleeps a lot.
B My name is John and I like animals. This is my real friend named Rex.
C My classmate Diana has a cat Tom and a parrot Rico at home. Tom and Rico are good friends and like to sleep together.
D Rex is a very happy dog. He likes to jump and play with a ball.
E My favourite animal is a bear. Bears are very strong. They live in the woods and eat meat and plants.

Учні спеціалізованих шкіл, де на вивчення іноземних мов відводиться значно більше часу та якість іншомовної підготовки яких є суттєво вищою, виконували тест у повному обсязі. Таке диференціювання не передбачалося для десятикласників.

Окрім того, робота щодо конструювання змісту тестів дала змогу їх розробникам виявити деякі недосконалості організаційно-методичних положень, які визначають особливості навчання іноземних мов у школі, та запропонувати внесення обґрунтованих коректив до змісту програм з іноземних мов. Відповідно до чинної навчальної програми та Державного стандарту, в процесі навчання читання передбачаються різні рівні опанування змісту автентичних текстів *[1, с. 22–23]*. Вивчальне читання передбачає повне розуміння змісту коротких текстів, які охоплюють, крім мовного матеріалу, засвоєного в усному мовленні, ще й нові лексичні одиниці, значення яких необхідно з'ясувати за допомогою словника. Ознайомлювальне має на меті не повне і точне розуміння прочитаного, а насамперед уміння відшукувати основну інформацію. При цьому допускається наявність незнайомих слів, значення яких розкривається на основі здогадки без допомоги словника. На переконання С.К. Фоломкіної, для досягнення мети ознайомлювального читання достатнім вважається розуміння 75% предикацій тексту за умови, що решта 25% не містять ключової інформації, необхідної для розуміння його змісту *[8]*. При цьому повне усвідомлення значення та функцій мовних складових, а також елементи аналізу не передбачаються. Це дає змогу не вдаватися до надмірної адаптації змісту тексту та, як наслідок, зберегти його автентичність, що актуально і для початкового, і для старшого ступенів навчання.

Безперечно, передбачення різних видів читання та підготовка учнів до них є суттєвим кроком вперед, оскільки потреба в ознайомлювальному читанні постає набагато частіше, ніж у вивчальному *[3, с. 8]*. Логічно припустити, що наявність різних видів читання потребує диференційованого підходу не лише до організації процесу навчання, а й регламентування вимог щодо їх обсягу. Проте, згідно з чинною навчальною програмою, обсяг текстів у ній не диференціюється залежно від рівня опанування їх змісту. Натомість зазначається, що в 4-му класі для загальноосвітніх навчальних закладів їх обсяг має становити не менш як 300 друкованих знаків *[4, с. 41]*, тоді як для шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов – щонайменше 400 *[5, с. 49]*. Зазначимо, обсяг тексту (завдання 1) в тесті для 5-го класу був дещо більшим – 600 символів. Саме з огляду на цю розбіжність між програмовими вимогами і необхідністю включити в моніторинг ознайомлювальне читання постала потреба диференціювання тесту для п'ятикласників загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. Розробники тестів вважають за доцільне відобразити цей аспект у змісті навчальної програми: включити різні види читання, визначити їх загальний обсяг та допустимий обсяг невідомого лексичного матеріалу.

Ще один аспект, що зумовив труднощі на етапі конструювання змісту тестів, був пов'язаний з відображенням соціокультурної складової як окремого компонента тесту. Для навчання іноземних мов (крім іспанської) у школах України використовується широкий асортимент підручників, у тому числі й зарубіжних. Для них характерною є неоднорідність представленої соціокультурної інформації. Тому те, що знають одні учні, може бути невідомим для інших, хто користується іншою навчальною літературою. Особливо актуальним це є для п'ятикласників, чий незначний навчальний досвід та неоднорідність соціокультурної інформації суттєво обмежують розробників під час добору відповідних завдань. Такі проблеми не спостерігаються в процесі конструювання змісту тестів для проведення моніторингу учнів 10-х класів. Урахування їх суттєвого навчального досвіду та міжпредметних зв'язків дало змогу авторам дібрати цікаві та різноманітні соціокультурні реалії. Водночас така неоднорідність соціокультурної інформації у змісті підручників різних авторів актуалізує питання про необхідність узгодження особливостей та послідовності її представлення у змісті навчання і підручниках як засобах його реалізації. Це не означає, що всі підручники з іноземних мов мають відтепер бути ідентичними, проте пропонується чітко окреслити «соціокультурний мінімум», тобто обсяг і послідовність, яких авторам необхідно дотримуватися під час конструювання змісту підручників. Зазначимо, нині здійснюється наукове дослідження цього лінгводидактичного аспекту та підготовка відповідних рекомендацій одним із аспірантів лабораторії навчання іноземних мов Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України.

Аналіз моніторингу дав змогу виявити деякі організаційні прорахунки. Сподіваємося, що у майбутньому наші узагальнення убезпечать або хоча б мінімізують їх. Отже, зазначимо:

1. Проведення моніторингу та перевірка робіт були покладені не на незалежних спостерігачів, а на вчителів шкіл, які об'єктивно не завжди зацікавлені в низьких результатах. Природно, що з метою уникнення надмірної уваги до себе контролюючих органів освіти вони пропонують середній рівень навчальних досягнень своїх учнів або вищий від середнього.

2. Чи не найбільшим прорахунком було те, що всі завдання моніторингу стали відомі учням заздалегідь з мережі Інтернет або через інші джерела. Причому їх оприлюднення відбувалося не через неконтрольований «витік» інформації, а з ініціативи відповідних органів освіти. Майже одночасно з появою тестів з'явилися й відповіді на них. За таких умов вважати об'єктивними результати моніторингу не можна.

3. З метою забезпечення об'єктивності отриманих результатів та мінімізації витрат на проведення

моніторингу вважаємо недоречним охоплення ним усіх шкіл без винятку. Натомість обмежена вибірка та забезпечення її репрезентативності може дати вичерпну відповідь як про стан та якість навчальних досягнень учнів, так і виявити організаційно-методичні недоліки освітнього процесу.

4. Ми висловили власний погляд щодо моніторингу рівня навчальних досягнень учнів з іноземних мов, утім припускаємо, що подібні проблеми характерні й у сфері інших шкільних навчальних курсів. З огляду на такі особливості проведення моніторингу–2013 видається неможливим об'єктивно коментувати його результати. Однак зазначимо, що в процесі конструювання змісту тестів та вивчення закордонного досвіду розробники виявили деякі дидактико-методичні проблеми, вирішення яких у майбутньому сприятиме поліпшенню процесу навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах України. Передусім вони стосуються змісту навчальних програм і підручників як основних засобів навчання.

Література

1. ***Книга*** вчителя іноземної мови: довідково-методичне видання / Упоряд. О.Я. Коваленко, І.П. Кудіна. – Харків: Торсінг Плюс, 2005. – 240 с.
2. ***Коджаспиров А.Ю.*** Словарь по педагогике / А.Ю. Коджаспиров, Г.М. Коджаспирова. – М.: ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д.: Издательский центр «МарТ», 2005. – 448 с.
3. ***Ніколаєва С.Ю.*** Державний стандарт середньої освіти з іноземної мови: окремі недоліки і шляхи їх усунення при укладанні нових програм / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2004. – №1. – С. 8–9.
4. ***Програми*** для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови, 2–12 класи. – К., Ірпінь, 2005. – 208 с.
5. ***Програми*** для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. 1–11 класи. – К., 2010. – 128 с. (49 с.)
6. ***Рождественская Л.*** Формирование навыков функционального чтения: пособие для учителя / Л.Рождественская. – 57 с.
7. ***Федеральный*** закон «Об образовании в Российской Федерации», 21 декабря 2012 р.
8. ***Фоломкина С.К.*** Обучение чтению на иностранном языке: учеб.-метод. пособие / С.К. Фоломкина. – 2-е изд., испр. – М.: Высшая школа, 2005. – 255 с.

Анотації

Валерій РЕДЬКО, Олександр ПАСІЧНИК

Моніторинг якості навчальних досягнень учнів – 2013: проблеми та виклики

У статті висвітлюється досвід конструювання тестів для моніторингу якості навчальних досягнень учнів 5-х і 10-х класів з іноземних мов, який відбувся в Україні наприкінці 2013 року. Пропонується конструктивно-критичний аналіз відповідності вітчизняного моніторингового дослідження міжнародним стандартам у цій галузі, аргументуються особливості добору тестових завдань, які ілюструються відповідними зразками. Зазначається, що робота над конструюванням змісту тестів дала змогу розробникам виявити деякі недосконалості організаційно-методичних положень, що визначають особливості навчання іноземних мов у школі, та запропонувати внесення обґрунтованих коректив до змісту програм з іноземних мов.

Ключові слова: *моніторинг, оцінювання, тестові завдання, якість навчальних досягнень учнів, іноземні мови, навчальні програми.*

Валерий РЕДЬКО, Александр ПАСЕЧНИК

Мониторинг качества учебных достижений учащихся – 2013: проблемы и вызовы

В статье освещается опыт конструирования тестов для мониторинга качества знаний учащихся 5-х и 10-х классов по иностранным языкам, который состоялся в Украине в конце 2013 года. Предлагается конструктивно-критический анализ соответствия отечественного мониторингового исследования международным стандартам в этой области, аргументируются особенности отбора тестовых заданий, которые иллюстрируются соответствующими образцами. Отмечается, что работа над конструированием содержания тестов позволила разработчикам выявить некоторые несовершенства организационно-методических положений, которые определяют особенности обучения иностранным языкам в школе, и предложить обоснованные коррективы к содержанию программ по иностранным языкам.

Ключевые слова: *мониторинг, оценка, тестовые задания, качество знаний учащихся, иностранные языки, учебные программы.*

Valeriy REDKO, Oleksandr PASICHNYK

Monitoring quality of students' performance – 2013: problems and challenges

The authors of the article share their experience of constructing tests for monitoring of educational achievements of 5th and 10th grade students in foreign languages, which took place in Ukraine in 2013. Within the framework of the problem the authors suggest a constructive analysis of correspondence of Ukrainian monitoring to international standards in this sphere. Types of tests are illustrated in the article. It is also stated that the process of constructing tests revealed some methodological impeccabilities of teaching foreign languages at school. Thus the authors suggest corresponding amendments to school curriculum.

Keywords: *monitoring, assessment, tests, quality of students' performance, foreign languages, curriculum.*